

החלופות של טראמפ: הפלת המשטר או דחיקתו להסכם לאחר פגיעה ביכולותיו האסטרטגיות

written by מאיר בן שבת | 19.02.2026

בזמן שהנשיא דונלד טראמפ פתח בווישינגטון את ישיבתה החגיגית הראשונה של "מועצת השלום", העולם המשיך לעסוק דווקא ברוחות המלחמה המנשבות במזרח התיכון.

אין טעם להצטרף לבורסת הניחושים הרוחת בעניין הסיכויים לפתיחתה של מלחמה ולוחות הזמנים לכך. במקום זאת נכון להניח כי מרגע שמלאו התנאים המבצעיים ¹ הסיכויים לכך גברו. בה בעת, הפיכתה של החלופה לאפשרות מעשית מגבירה את הלחץ במסדרונות הממשל בטהרן לפעול למניעתה, גם במחיר ויתורים נוספים שלכל הפחות יחזקו את הדילמה והלבטים בבית הלבן בנוגע לפתיחת המערכה.

מאחר ששני הצדדים מעדיפים פתרון דיפלומטי על פני עימות צבאי, כל עוד לא נורתה יריית הפתיחה ואולי אפילו לאחר מכן ² האפשרות לחזור למסלול המדיני תישאר רלוונטית לפחות בתודעתם. למעשה, ההחלטה הגורלית של הנשיא טראמפ בנוגע ליעדי המלחמה עם איראן תקבע לא רק איך תיראה המלחמה וכמה זמן היא תימשך, אלא גם את סיכוייה של התפתחות כזו.

בהנחה שהימים הקרובים לא יביאו לפריצת דרך מדינית או לשינוי בהערכת המצב בווישינגטון, הרי כי אז הנשיא טראמפ יידרש להכריע בין שתי חלופות מרכזיות בנוגע להגדרת יעדיה של המערכה עם איראן.

החלופה הראשונה היא פעולה צבאית שתכליתה להוביל את המשטר הנוכחי להסכם שעונה על כל הדרישות האמריקניות. זאת באמצעות פגיעה קשה בשלד השלטוני של המשטר, בנכסיו וביכולותיו האסטרטגיות, כולל במערך הטילים הבליסטיים. בחלופה הזו, הפלת המשטר תישאר בגדר תוצאה רצויה שעשויה להיות מושגת בעקבות החלשתו, אך לא תוגדר כיעד ישיר של המלחמה.

מבחינת המשטר, תרחיש כזה הוא בבחינת כניעה לארה"ב או קרוב לכך. הסיבה היחידה שתהיה לו להסכים לכך היא הישרדותו הפיזית, אם יחוש שבלי זאת הוא ירד לתהומות. יש להניח שכאשר ההנהגה בטהרן תעריך כי לשם היא מתקדמת, היא תשאף לעצור הרחק משפת התהום.

תכליתה של החלופה השנייה היא יצירת תנאים להחלפתו של המשטר, במערכה עוצמתית שתשמיד את מרכזי הכובד החיוניים לקיומו של המשטר, לרבות ראשי השלטון, הפיקוד הצבאי ובכירי המנגנונים החשאיים; את יכולותיו האסטרטגיות בים, באוויר וביבשה; את התשתיות הדו־שימושיות שמשרתות גם את המערכים הצבאיים של משמרות המהפכה ועוד.

דרך הפעולה האפשרית לכך היא הנחתת מהלומות רציפות ומדויקות מן האוויר ומן היס במשך שבועות. כך יפחת הצורך בשימוש בכוחות היבשה.

אין צורך להסביר את החששות מפני הסיכונים בחלופה הזו והמחירים שכרוכים בה, אך רק היא תוכל להבטיח שינוי יסודי לאורך זמן במזרח התיכון ומעבר לו.

הסכם בלי טילים

יש להניח כי בראיית וושינגטון, בסוגיית הטילים הבליסטיים [2] המסתמנת כאחת מאבני הנגף המרכזיות מפני הסכם [2] אפשר לטפל בדרכים יצירתיות שלא יהיו חלק מהמלחמה או מההסכם. במקרה כזה יקל על הממשל לחזור לנתיב ההסכמי, תוך השארת האיום הצבאי על מכונו וכאשר הסוגיה הזו כבר אינה עומדת לדין. תרחיש כזה, כמובן, לא יסיר את החששות האחרים הנובעים מעצם קיומו של המשטר ומהאפשרות שתיפתח בפניו להתחזק הודות לתמורות שיקבל כתוצאה מהסכם.

כל הסכם הוא הסכם רע

הישגי מבצע עם כלביא והצלחת מדיניות העיצומים על איראן הכניסו את המשטר למצוקה קיומית. ההרג הנרחב של המפגינים, במטרה לדכא במהירות את ההתקוממות ולמנוע התערבות חיצונית, העידו על הסכנה שהמשטר ראה בהתפתחות הזו. בניגוד לעבר, ההנהגה בטהרן לא יכולה להבטיח לאזרחיה אופק טוב יותר. ההפך הוא הנכון: המצב צפוי רק להחמיר בעקבות ההרחבה וההחמרה של העיצומים ומכיוון שבעלות הברית של איראן שקועות בעצמן בקשיים. במצב כזה, כל הסכם שייחתם עם איראן יהיה חבל ההצלה של המשטר מפני נפילתו. סיום המשבר ללא שום הסכם אך עם עיצומים שיאיצו את נפילת המשטר עדיף על הסכם שאולי יגביל לזמן מה את שאיפותיו של המשטר, אך יבטיח את המשך קיומו.

להתכונן לכל אפשרות

"לוחמינו האמיצים אינם נקראים לרצות את העולם. עליהם להתעמת עמו. אנחנו נלחמים בקרבות פיזיים, אך שדה הקרב שלנו הוא רוחני. לא נוכל לזכות בחירויות ששמנו לנגד עינינו אם לא תהיה בנו הנכונות להילחם ולהגן עליהן": את הדברים הללו אמר פיט הגסט', מזכיר המלחמה האמריקני, באירוע שנתי שנערך בווינגטון לפני כשבועיים במעמד הנשיא טראמפ ובכירים אחרים בממשל.

דברים נוספים שנאמרו במעמד ההוא, שנשא אופי של אירוע דתי, חיזקו את הרושם שממשל טראמפ רואה במאבקו הנוכחי עם איראן לא רק אמצעי לשמירת מעמדו ולהבטחת האינטרסים שלו, אלא מלחמה צודקת ב"ציר הרשע" האסלאמיסטי [2] מלחמה שתוכל להימנע רק אם שליטי איראן יקבלו בהכנעה את תביעותיה של וושינגטון. ישראל נדרשת להיערך לכל האפשרויות. עליה לדבוק בדרישותיה להציב דד-ליין קשיח למגעים

עם טהרון, ולהתכונן לכך שהיא תצטרך לפעול בעצמה להסרת האיומים עליה. במקביל, נכון להמשיך במאמץ לקיזוז יכולותיו של חיזבאללה ולהעצים את הפגיעה בחמאס ברצועת עזה. המלחמה בציר הרשע נמשכת לכל אורכו.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 20 בפברואר 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.